

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 47

26. studenoga 2015.

cijena 200 Ft

Foto: Petar Horvat

8. – 9. stranica

Srebrni jubilej Igrokazačkoga društva Petrovoga Sela

Skupština HDS-a

3. stranica

„Za baranjske Hrvate“

7. stranica

Budimpeštanski razgovori

10. stranica

Komentar

Možemo usporediti

Mogu se organizirati programi s mnogo novaca na kojima je hrvatski jezik vrlo malo zastupljen, a mogu se i s malo novaca, gdje je gotovo stopostotno nazočan jezik. Ovih su tjedana u pomorskoj regiji boravili mnogi gosti iz matične nam domovine, što je uvijek i jamstvo za uporabu hrvatskoga jezika. Bilo mi je drago čuti od njih da se osjećaju kao doma, jer svi govore hrvatski jezik, kultura je slična i ljudi se lako nađu na „zajedničkoj valnoj dužini“. A što se događa nakon programa? Nažalost, često se sve vraća u ubičajeni tijek, većina naših pripadnika prijeđe na mađarski jezik, unatoč tomu što dobro govori i hrvatski jezik. Kada sam govorila jednoj kolegici iz Hrvatske da prije 50 – 60 godina bila je takva situacija da kada su djeca krenula u školu, nisu razumjela ništa mađarski. Pričala mi je mama (umirovljena učiteljica) da kada je došao nadzornik u serdahelsku školu, zapitao je učenika što je bio ručak, on je odgovorio „Zovem se...“. To je danas nezamislivo. Danas je posve obratno i trebalo je proći samo 50 – 60 godina da se hrvatski jezik iskorijeni iz obitelji. Danas kada od naših učenika pitamo nešto jednostavno na hrvatskome jeziku, često se događa da ne znaju odgovor na hrvatskome, ali npr. znaju odgovor na pitanje „Što je glavni grad Hrvatske ili koliko stanovnika ima Hrvatska?“ Mislim da je sve to zbog loših navika, navika da se na hrvatski jezik misli samo kao na drugi jezik, rabimo ga samo ako su nazočne osobe koje ne poznaju mađarski jezik, rabimo ga samo na satu hrvatskoga jezika ili na određenim programima, a ne razgovaramo na tome jeziku sa svojim članovima obitelji. Ne razumijem baš ni to da osoba koja radi na hrvatskome polju nije uspjela zadržati hrvatski jezik u svojoj obitelji, nije se trudila da nauči svoju djecu na narodnosni jezik. Zar osoba koja radi na hrvatskome polju ne osjeća koliko je za njezin život važan taj jezik, ne osjeća da je svoju obitelj, svoju djecu uskratila time da ih nije naučila na taj jezik, koji je za nju zapravo značio mogućnost, egzistenciju? Nažalost, i zbog toga je jezik izgubio svoju funkcionalnost u svakodnevi. Netko od sudionika hrvatskih programa mi reče da je asimilacija prirodna stvar, možemo je usporediti, ali ne i zaustaviti. Pedeset je godina bilo dovoljno da se narodnosni jezik izgubi iz obitelji. Ako nećemo ništa učiniti da usporimo asimilaciju, trebat će mnogo manje od pedeset godina da se naš narodnosni jezik izgubi i iz naših ustanova i s naših priredaba.

Beta

Glasnikov tjedan

Pročitala sam u jednom napisu da u Bruxellesu živi 40 posto ljudi islamske vjere, najčešće je ime Muhamed, te da je 40 posto osnovnoškolske djece muslimanskog podrijetla. A s druge strane multikulturalizam kao teza umire, a nije on funkcionirao ni u prošlosti, što bjelodano pokazuje povijest koju su pisali pobjednici. I život današnjice. I u malim zatvorenim sredinama i u velikim otvorenim aglomeracijama živjele su i žive odvojeno zajednice koje se nisu miješale, išle su i idu u drugu krčmu, sjedile i sjede u crkvama jedna na lijevoj, druga na desnoj strani.

Europa se guši u uzaludnoj potrazi za zajedničkim „europskim identitetom“, sada već prestrašena i nesigurna, u traženju hot spotova i zemalja u kojima će smjestiti mnoštvo migranata i prakticirati multikulturalizam.

Europa se guši u uzaludnoj potrazi za zajedničkim «europskim identitetom», sada već prestrašena i nesigurna, u traženju hot spotova i zemalja u kojima će smjestiti mnoštvo migranata i prakticirati multikulturalizam. Tu na našim prostorima u optjecaju su pojmovi «zemalja na raskrižju», zemalja «ante muralis christianitatem».

Nužna nam je jasna samobitnost. Jer ljudi bez samobitnosti nemaju jasnih ciljeva, oni se tek skrivaju, skrivaju svoju političku, gospodarsku i inu promidžbu iza pojmova multikulturalizma i lažnih tolerancija, pojmova kojima su pogodovala desetljeća koja su iza nas. Ta su nas deset-

ljeća uvela u globalizirani svijet. Globalizacija nam omogućuje putovanje zrakoplovom i kupnju istih materijalnih dobara u ma kojem dijelu zemaljske kugle ako imamo ekonomsku moć. Ali unatoč vjerovanju, točnije promidžbi kako će ona dovesti do univerzalnog identiteta, daleko je to od prirode ljudskog bića i zajednica u kojima ono obitava i ostvaruje sebe kroz vjeru i pripadajuće narodu, jeziku. Za prihvaćanje i življenje različitosti, ravnopravnosti bez obzira na ideološka opredjeljenja, vjeru i boju kože svijet još uvijek nije spreman. I to je dovelo do kaosa u poimanju zajedničke europske civilizacijske norme na pragu trećega tisućljeća, do sveopće krize i manjkavosti toliko propagiranog europskog identiteta. Odgovornost je politike što dolazi do toga, zamlanjanje razgovora i razmjene misli o suštinskim pitanjima demokracije, koja bi trebala biti jamac boljega života svih pojedinaca, a ne tehno-kratska forma za ostvarivanje uskih i pojedinačnih interesa.

Teroristički napadi u samom srcu Europe, mrtvi na njenim ulicama, prijetnja njima, strah doveli su Bruxelles prošloga vikenda u stanje pripravnosti neviđene već desetljećima, zastala je podzemna željeznica, otkazane su sve aktivnosti na javnim mjestima, odmaknuli su se ljudi od prozora u dubinu i tamu stana, zatvorene su škole, ispražnjeni hoteli... na ulicama Bruxellesa bila je tek vojska i policija, ali dok ovo pišem, najtraženiji bjegunac, sudionik pariškoga terorističkog čina Salah Abdeslam nije pronađen. A na europskim granicama migranti koncem i iglom zašavaju usne i štrajkaju glađu.

Branka Pavić Blažetin

MEDIJSKI CENTAR *Croatica*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, svaki radni dan od 18 sati pet radijskih emisija s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.
Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.
Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia.

HDS-ova redovita skupština u Martincima

Donijeta odluka o uvjetima raspisa natječaja za voditelje HDS-ovih ustanova u Serdahelu i Martincima

Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu za 14. studenoga 2015. sazvana je redovita skupština Hrvatske državne samouprave koja je – državnog Dana Hrvata – održana u martinačkoj osnovnoj školi.

Skupštini se odazvalo 18 zastupnika.

Nakon pozdravnih riječi te utvrđivanja kvoruma, budući da je skupštini nazočilo 18 od ukupno 23 člana, predsjednik Ivan Gugan naveo je imena zastupnika koalicije „Hrvati za Hrvate“, ili kako je on kazao gradišćanskih zastupnika, njih pet, koji su opravdali svoju nenazočnost.

Pošto je predsjednik Gugan među ostalima izvijestio nazočne o radu Foruma hrvatskih manjina u Zagrebu, o sudjelovanju na sjednici parlamentarnog Odbora za narodnosti gdje je predstavio HDS-ov rad, a voditelj Ureda Jozo Solga izvijestio o potpori Ministarstva ljudskih resursa u iznosu od dva milijuna forinta za uređivanje društvenoga prostora na otvorenome (dvorište) Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe u Pečuhu, Skupština je jednoglasno prihvatila već uobičajena pismena izvješća predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, o izvršenju odluka kojima je rok istekao, te o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

Bez ikakve rasprave Skupština je jednoglasno prihvatila i Prijedlog Plana rada HDS-a za 2016. godinu, u koji su, prema riječima predsjednika Gugana, uz dosadašnje ugrađeni i novi sadržaji prema vijećničkim prijedlozima. Na jednu primjedbu odnosno prijedlog vijećnika, članovi Skupštine primili su k znanju da će ubuduće svi materijali i zapisnici, s ulaskom pomoću posebne lozinke (koda), biti dostupni članovima Skupštine na obnovljenoj web-stranici HDS-a. U nastavku je jednoglasno prihvaćen i Plan unutarnjeg nadzora za 2016. godinu.

Uz primjedbe jezične i sadržajne naravi, da uvjet bude viši stupanj hrvatskoga jezika, visokoškolska stručna sprema vezana za kulturno-prosvjetnu djelatnost, te najmanje tri godine iskustva na istom polju, Skupština je jednoglasno odlučila o raspisivanju natječaja za voditelje Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra «Josip Gujaš Džuretin» u Martincima, te Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda «Stipan Blažetin» u Serdahelu.

U okviru posljednjega dnevnog reda Skupština je uzela na znanje izvješće predsjednice povjerenstva HDS-a Edite Horvat Pauković o stanju utemeljenja hrvatskoga školskog središta u Sambotelu. Pod «razno» bilo je još riječi o prijedlogu vijećnika Ladislava Gujaša, ali je u raspravi zaključeno da o dostavljanju pismenih prijedloga za Skupštinu već postoje odgovarajuće odredbe u Poslovniku o radu i organizaciji.

Sa suglasnošću nazočnih određeno je da će sljedeća, posljednja ovogodišnja HDS-ova skupština biti 19. prosinca ove godine. Dodajmo da je na kraju najavljen i već uobičajeni Božićni koncert u Pečuhu koji će se prirediti 21. prosinca koncertom hrvatskog pop-sastava «Novi fosili».

S obzirom da je sjednica bila ujedno i javna tribina, na kraju riječ je tražila glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatica,

Branka Pavić Blažetin pozvavši članove Skupštine na širenje medijskog prostora Hrvata u Mađarskoj – svih medijskih platformi Medijskog centra Croatica. Ukazala je na potrebu širenja pretplate Hrvatskoga glasnika, te promidžbu internetskog radija Croatice i web-portala glasnik.hu kao i dvaju Facebookovih profila. Ujedno je obavijestila nazočne o izlasku iz tiska Hrvatskog kalendara, najmiljenijeg i najčitanijeg izdanja, godišnjaka koji se može kupiti po cijeni od 1000 forinta. Zahvalila je HDS-u, SHM-u i Zajednici podravnih Hrvata što su omogućili ostvarivanje posebnog izdanja prigodom državnog Dana Hrvata. Jednako tako zatražila je i potporu za promociju rada MCC-a, uz prijedlog da on dobije mogućnost predstavljanja i u HDS-ovim novoutemeljenim kulturnim ustanovama.

Drugih primjedaba i prijedloga nije bilo.

MCC

Skupštini redovito nazoči glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp.

POMURSKI JESENSKI KNJIŽEVNI DANI 2015

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ u suradnji s Hrvatskim kulturno-prosvjetnim zavodom „Stipan Blažetin“ i Osnovnom školom Katarine Zrinski 6. i 7. studenoga priredila je tradicionalne Pomurske jesenske književne dane. U okviru priredbe obilježena je četrdeseta obljetnica serdahelske okružne škole, proglašeni su rezultati natječaja „I moji su roditelji pohađali našu školu“, dodijeljena su priznanja serdahelske Hrvatske samouprave, organiziran je susret bivših učenika koji su diplomirali na hrvatskome polju, predstavljena knjiga „Tradicionalna jela Međimurja“ i priređeno kušanje starih domaćih jela. Na književnim danima pribivali su ugledni gosti: Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, i Berislav Živković, prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti.

Na svečanom otvorenju Pomurskih jesenskih književnih dana bili su i ugledni gosti te umirovljeni nastavnici.

Pomurski jesenski književni dani od 2002. godine priređuju se u spomen Stipanu Blažetinu, pjesniku, pedagogu i društvenom djelatniku Hrvata u Mađarskoj. U prvim godinama za organizaciju se potrudilo Društvo Horvata kre Mure, a otako je serdahelska Hrvatska samouprava nazvana imenom pjesnika, organizacijske poslove preuzela je ona, a od ove godine priključio se i novoutemeljeni Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod «Stipan Blažetin».

– Prigodom organiziranja Književnih dana uvijek posvećujemo posebnu pozornost hrvatskoj književnosti i jeziku. Za mlade svake godine raspisemo natječaj. Tematika je ove godine bila vezana za obljetnicu serdahelske okružne škole. Također prigodom obljetnice organizirali smo susret bivših učenika koji su diplomirali na hrvatskome polju želeći time naglasiti koliko je važna hrvatska škola glede odgoja inteligencije naše hrvatske zajednice. – rekao je predsjednik serdahelske Hrvatske samouprave Stjepan Turul.

Jesenski književni dani započeli su obilježavanjem četrdesete obljetnice okružne škole. Na svečanosti Marija Biškopić Tišler, ravnateljica, ukratko je sažela 40 godina spomenute ustanove.

Okružna je škola podignuta 1975. godine, naime hrvatska pomurska naselja nisu imala dovoljno prostorija za jednosmjensku nastavu. Školska godina 1975./76. započela je već u novoj serdahelskoj školi, u zgradi koja je bila jedna od najsuvremenijih u županiji. Nju su pohađali učenici iz Serdahela, Sumartona, Mlinaraca i Pustare. Novu školsku godinu 1975./76. započelo je 311 učenika u 12

razreda s 23 pedagoga. Tijekom 40 godina ukupno je 1609 učenika završilo osnovnoškolsko školovanje u toj serdahelskoj ustanovi.

„Pri ostvarenju nove škole veliku je ulogu imao bivši kolega, ravnatelj Stipan

Veronika Kapuvari (slijeva) i Rebeka Premec, dobitnice priznanja Hrvatske samouprave «Stipan Blažetin»

Marija Vargović uručuje nagrade.

Blažetin, koji je uvijek sanjao o takvoj hrvatskoj narodnoj školi u kojoj djeca s hrvatskim podrijetlom mogu usvajati znanje u idealnim uvjetima. Narodnosno jezično okruženje te učenici hrvatskoga podrijetla i tada, a i danas posebnost su naše ustanove. Zadržati ovu posebnost bio je zadatak kroz 40 godina, a bit će i idućih godina.” – kazala je ravnateljica na svečanom obilježavanju. U znak sjećanja položeni su vijenci kod spomenika Stipanu Blažetinu.

Kod spomenika Stipanu Blažetinu vijenac su položili i predstavnici keresturske škole.

U okviru programa dodijeljene su nagrade natječaja „I moji su roditelji pohađali našu školu“. Zahvaljujući pomoći Zavoda i Saveza Hrvata u Mađarskoj, svi su natjecatelji dobili vrijedne nagrade. Najbolji učenici viših razreda nagrađeni su putova-

Šaljivi kviz za učenike pomurskih škola

Jelica Mihović Adam, dobitnica priznanja Hrvatske samouprave «Stipan Blažetin»

njem u Zagreb i u Čazmu na Dan svetog Nikole. Nagrade je uručila Marija Vargović, v. d. voditeljica Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“.

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ 2012. godine utemeljila je priznanje za osobe koje su imale, odnosno imaju bitnu ulogu u očuvanju nacionalne svijesti Hrvata u Serdahelu i bližoj mu okolini.

Odlukom Samouprave, u ovoj godini to priznanje uručeno je nastavnici serdahelske osnovne škole Jelici Mihović Adam koja već desetljećima podučava hrvatski jeziku u ustanovi, priprema djecu na razna hrvatska natjecanja, organizira radionice starih običaja, sudjeluje u sakupljačkom radu Samouprave, bila je jedan mandat zastupnica Hrvatske samouprave, a i danas djelatno pomaže rad Samouprave. Jednako tako serdahelska Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ utemeljila je priznanje za marljiv i ustrajan rad u učenju hrvatskoga jezika i njegovanju kulture.

Priznanje svake godine dodjeljuje učenicima osmog razreda serdahelske škole, dobivaju je učenici koji tijekom osam godina ostvaruju najbolje rezultate u učenju hrvatskoga jezika, sudjeluju na raznim hrvatskim programima, natjecanjima, pomažu rad Hrvatske samouprave.

Odlukom Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“, u 2015. godini priznanje je predano učenicima

Veroniki Kapuvari i Rebeke Premec. U povodu četrdesete obljetnice škole priređen je i kviz za učenike pomurskih škola te uređena izložba o povijesti škole. Prigodom Književnih dana svake se godine priređuje književni susret ili prikaz knjige. Ovaj put je predstavljena knjiga Zvonimira Hranjeca Tradicionalna jela Međi-

Izložba o povijesti škole

murja, u kojoj se mogu naći i poneki recepti iz naše pomurske regije. Uz prikaz knjige ustrojeno je i kušanje starih jela i kulturni program u izvedbi Izvorne skupine Mura i Tamburaškog sastava Stoboš. beta

Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije

Odluke o potporama

U županijskome Narodnosnom domu u Baji 17. studenog održana je redovita sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, kojoj su uza županijske vijećnike nazočili stalno pozvani članovi Skupštine Hrvatske državne samouprave i predsjednici hrvatskih samouprava. Sjednica je ujedno bila i redovita godišnja javna tribina, stoga su nazočni zainteresirani pripadnici hrvatske zajednice u Bačkoj mogli dati svoje primjedbe i prijedloge u svezi s radom Županijske hrvatske samouprave. Na temelju pristiglih molba, županijsko je vijeće odlučilo o podupiranju mjesnih priredaba od šireg, regionalnog značenja.

Bajska Gradska kuća

Kako je uz ostalo naglasio predsjednik Joso Šibalin, Županijska samouprava trenutno raspolaže s dva milijuna sto pet tisuća forinta. Od toga je milijun i devetsto tisuća namijenjeno za podupiranje mjesnih priredaba od šireg, regionalnog značenja. Sukladno Vladinoj uredbi sredstva se mogu potrošiti do kraja travnja, ali se o tome do kraja godine mora preuzeti obveza.

Nakon kraće rasprave Županijsko Vijeće raspodijelilo je sveukupno 560 tisuća forinta potpore. Bajskoj Gradskoj knjižnici „Endre Ady“ za Županijsko natjecanje u kazivanju stihova i proze 60 tisuća, Savezu Hrvata u Mađarskoj za obilježavanje 25. godišnjice 200 tisuća, Plesnom krugu Šugavica za održavanje hrvatskih plesničica 100 tisuća, dušnočkoj Hrvatskoj samoupravi za Tamburaški festival 50 tisuća, kačmarskoj Hrvatskoj samoupravi za Materice i Oce 50 tisuća, te baškutskoj Bunjevačkoj udruzi za Bunjevačko prelo 100 tisuća forinta.

Predsjednik Joso Ostrogonac ukratko je obavijestio nazočne da će se jubilarna priredba prigodom 25. obljetnice Saveza Hrvata u Mađarskoj prirediti 28. studenog u Baji. Program počinje u 16 sati misnim

slavljem na hrvatskom jeziku u župnoj crkvi svetog Antuna Padovanskog. Uslijedit će prigodna svečanost u Bačkoj palači kulture, u okviru koje će se prisjetiti ute-

meljenja Saveza u Sambotelu, a na svečanost su pozvani svi Savezovi dosadašnji predsjednici. Pokrovitelji priredbe bit će voditeljica Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Daria Krstičević i državni tajnik Ministarstva ljudskih resursa za narodnosne, društvene i civilne veze Miklós Soltész. Program će uljepšati domaći izvođači: KUD Bunjevačka zlatna grana, učenici predmetne nastave hrvatskoga jezika i bajski Orkestar Čabar, a kao posebni gost nastupit će osječki Tamburaški sastav Ravnica.

Na kraju je bilo riječi i o priredbenom kalendaru nadolazećeg razdoblja. Uz ostalo smo čuli kako će niz tradicijskih bunjevačkih prela 9. siječnja otvoriti Bunjevačko prelo u Baškutu. Kako je dodala predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata i predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje, Veliko bajsko prelo, središnje prelo bačkih Hrvata, bit će 6. veljače 2016. Posebni će gost Prela biti osječki Tamburaški sastav Fijaker.

S. B.

Djeca fančaške škole

Hrvatski dan Baranjske županije

U organizaciji Hrvatske samouprave Baranjske županije, 20. studenog u Birjanu je priređen Županijski hrvatski dan i održana zakonom obvezatna godišnja javna tribina spomenute Samouprave. Organizaciju Dana na sebe je preuzela birjanska Hrvatska samouprava i tamošnja Hrvatska plesna skupina. U mjesnom domu kulture okupili su se zastupnici nekih od ukupno 34 hrvatske samouprave koje djeluju u Baranjskoj županiji. Nakon izvješća o planovima i radu Hrvatske samouprave Baranjske županije i uručenja Odličja «Za baranjske Hrvate», slijedio je program birjanskoga KUD-a, dječje skupine i skupine odraslih uz pratnju Orkestra Orašje, nakon toga zajednička večera i druženje uza svirku Orkestra Orašje.

Odrasli članovi birjanske Hrvatske plesne skupine

Uza zastupnike Hrvatske samouprave Baranjske županije, njih sedam – Brigita Štivić Sándor (Salanta), Vera Kovačević (Martinci), Milica Murinji Sörös (Birjan), Ljubica Veber (Fok), zamjenica predsjednika, Žuža Gregeš (Harkanj), Milan Sabo (Pogan) i predsjednik Mišo Šarošac (Semelj) – vaša je urednica zapazila zastupnike koji su bili u ime ovih hrvatskih samouprava: olaske, kozarske, naradske, surdukinske, udvarske, harkanjske, salantske, pečuške, birjanske... Na skupu su bili i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp i glavna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin. Dvoje potonjih su se i obratili skupu te ocrnali dio posla kojim se bave i skrenuli pozornost nazočnima na uspjehe i njegove poteškoće, te pozvali sve na suradnju.

Predsjednik Samouprave Mišo Šarošac osvrnuo se na dvije važne priredbe:

trodnevno stručno putovanje koje je samouprava organizirala u Vlašićima u Pansionu Zavičaj, i potporu hodočašću vjernika u Međugorje. Samouprava radi od godine do godine s određenim godišnjim proračunom koji se u više navrata mijenja. U 2015. godini, uza zajamčenu državnu potporu za djelovanje, Hrvatska samouprava Baranjske županije dobila je 1 474 211 forinta pot-

pore za obavljanje javnih zadaća za ovu godinu. Samouprava uživa nenovčanu potporu Samouprave Baranjske županije koja, kada se izračuna u forinte, za ovu je godinu odvojila 1 077 000 Ft, to su troškovi uređa, grijanja, struje, usluga, telefona, administracije, računovodstva... Lanj je Samouprava Baranjske županije proračun dodatno pomogla s milijun forinti, ali od ove godine ista se potpora odvaja trima županijskim narodnosnim samoupravama od ukupno pet milijuna forinti, od čega na Hrvate otpada milijun forinti, što se dodjeljuje putem natječaja koji raspisuje Odbor za ruralni razvoj Baranjske županije, a to nije po volji županijskim narodnosnim samoupravama čiji predsjednici čine savjetodavno tijelo glede toga spomenutom Odboru. U proračun ulazi još i milijun forinti potpore Hrvatske državne samouprave, čuli smo na javnoj tribini.

Šarošac je naglasio da primjerice pečuška Hrvatska samouprava ima znatno veći proračun nego Hrvatska samouprava Baranjske županije. Nazočne je pozvao na nastupajuće programe, te se osvrnuo na programe koji su do sada obilježili ovu godinu. Reče da je promijenjen naziv: umjesto Hrvatska samouprava županije Baranja u Hrvatska samouprava Baranjske županije. Kazao je da je zastupničko tijelo ove godine do sada imalo osam sjednica na kojima je donesena 31 odluka, te da je odlukom Povjerenstva za dodjelu financijskih sredstava za programe hrvatske manjinske zajednice u Mađarskoj, u 2015. godini Samoupravi dodijeljeno 4500 kuna za usavršavanje na otoku Pagu (putni troškovi, najam autobusa).

Upozorio je na raspis natječaja za narodnosti od 18. prosinca iz Fonda potpore Ministarstva ljudskih resursa za narodnosti u četiri kategorije te rok predaje natječaja do 10. siječnja 2016. godine.

Potom su uručena ovogodišnja odličja «Za baranjske Hrvate» birjanskoj Hrvatskoj plesnoj skupini i dekanu župniku Ladislavu Ronti.

Branka Pavić Blažetin

Ladislav Ronta, dekan župnik

Dječja grupa birjanske Hrvatske plesne skupine

Srebrni jubilej Igrokazačkoga društva Petrovoga Sela

Kroz 25 ljet jedna desetina stanovništva sela igrala u domaćem teatru

Prvu subotu ovoga miseca u Petrovom Selu je pred nabito punom dvoranom dostojno i neobično svečevalo mnoštvo amaterskih glumcev ne samo domaćega kraja nego i iz Hercegovca, Hrvatskoga Židana i Pinkovca. Naime, i tri kazališne grupe su bile pozvane na proslavu Petrovišćanov s kimi uska suradnja, medjusobno poštivanje i prijateljstvo veže petroviske igrokazače jur nekoliko ljet. Dugoljetna redateljica Ana Škrapić-Timar je pomoću digitalizirane tehnike sastavila program u kom su još jednoč pozvani u petroviski teatar za igrokazanje bivši, još živi, a i pokojni ter i sadašnji glumci, štoveć i veliko ufanje budućnosti, člani školskoga kazališća. Zvanaredna retrospektiva u minuli ljeta, odigranih kazališnih komadov, redom su se pojavili na filmskom platnu, a na bini glumac ili glumica odredjene predstave. Sudeći po aplauzu, svi su jednako uživali u večurnom sjajnom spektaklu u kom su nastupala i gostujuća društva s kratkom izvedbom.

– 1990. ljeta s tim ciljem smo osnovali društvo da s igrokazom se čuva naša kultura, da pokažemo bogatstvo našega materinskoga jezika, ufamo se da smo ov naš cilj ostvarili – tako je začela svoj svečani govor redateljica Petrovišćanov Ana Škrapić-Timar ka je i moderirala cijeli program i nastavila: – 25 ljet ni malo vrime u žitku jednoga človljka, a more se duplasto računati u žitku jedne amaterske grupe. U ime svih nas morem reći da imamo jedno jako bogato vrime za nami i najvećimi od nas smo ova duga ljeta skupa doživili i jako čuda vrimena skupa potrošili. Kroz ovo vrime smo pokazali točno dvajset igrokazov i već kratkih skečov. Ako tako gledamo da smo svako ljet 10 – 12 put pokazali našu aktualnu igru, onda smo sve skupa imali već od 250 nastupov, i to ne samo u Gradišću nego svako ljet smo dobili poziv u Budimpeštu. Osam put smo bili u Hercegovcu na amaterskom festivalu, imali smo nastupe u Zelini, Karlovcu, Ogulinu i na Visu, jednoč smo dobili poziv u Slovačku i u Pečuško hrvatsko kazališće. Ako računamo igrokazače, već od sto ljudi je igralo kroz ovih 25 ljet. Jedna desetina stanovništva Petrovoga Sela – je naglasila peljačica jubilarov i srdačno pozdravila med časnim gosti Marina Knezovića, ravnatelja, i Dianu Mašala Perković, tajnicu Hrvatske matice iseljenika, Lea Radakovića, načelnika partnerske općine Pinkovca, goste iz Hrvatskoga Židana, Pinkovca i Hercegovca. Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave, prikdao je zahvalnicu ter skromnu novčanu potporu za narednu pred-

stavu sa slijedećimi riči: – Dopustite mi da najprije čestitam i zahvalim svim današnjim i bivšim članovima Igrokazačkoga društva koji u svoje slobodno vrijeme već 25 godina vježbaju, uče tekste, izrađuju scenografiju da bi gledatelji širom Gradišća, a kako smo čuli i šire, mogli uživati u predstavi. Oni, osim umjetničkog rada, nemojmo zaboraviti, vrše neku vrstu misije jer zahvaljujući tim predstavama, čuvaju maternji jezik, kulturu i naše običaje i zato im posebno hvala.

Trenutak za pjesmu

25

25 lit svečujemo, vako dugo mi igramo,
izgliada da smo stari mi, al u sarcu smo svi mladi.

Rado se skupa spravimo i veselo svi igramo,
ovo je naš najdraži kinč, dalje čuvat harvatsku rič.

Ana Škrapić-Timar
(Skupna jačka svih igrokazačev prilikom programa)

Za uvodom krenuo je svečani program s nastupom školskih igrokazačev ki su se pred trimi tajedni na Croatiadi predstavili s igrom pod naslovom «Jurko kani doktor biti». A potom se je začelo atraktivno sumiranje minulih plodnih ljet: Šalni dio na filmu s komentarom glumcev uživo iz igrokazov Žuto ždrube od Ferenc

Csepreghyja (1991.), Božja ruka od Sándora Lukácsa, Cigan od Edea Szigligetija, Pišta sluga i tri zaručnjaki, Na znanje se daje, Jednoč pakal i ponajzad od Joške Weidingera, Črljena

Tri važne ličnosti petroviskoga teatra: sliva Toni Merótei, Laslo Škrapić i Ana Škrapić-Timar

mošnjica od Ferenc Csepreghyja, Za norca držati od Johanna Nestroya, Razočaranje od Károlya Kisfaludyja, Petroviska svadba na spominak Ane Milišić-Horvat ka je predstavljena bila jur jednoč u sedamdesetimi ljeti, Pansion Schöller od Wilhelma Jacobyja i Carla Laufsa, „Boing Boing“ ali Presidanje u Parizu od Marca Camolettija, Dragi rođjaki od Hermine Standler, Plavi miš od Carla Laufsa i Curta Kraatza, Žitak kot ringišpil od

Štefice Fanjek, Srce na pravom mjestu od Antona Hamika, Teta Mona iz Arizone u prijevodu dr. Štefana Geošića i lanjski igrokaz je bio od Mirka Sinovca Inka zlato. Za veselimi trenutki je pak upućena prošnja publiku da na spominak pokojnih igrokazačev, autorov i pomoćnikov skupa se svi stanu na minutu šutnje. Nažgane su sviće u čast odgojiteljici Ane Milišić-Horvat ka je s Maricom Temmel sabrala svadbene običaje Petrovoga Sela, glumcem Janošu Temmelu, Janošu Timaru, Belovu Tekliču, autoru rado igranih komedijov iz Austrije Joški Weidingeru i Albertu Handleru ki nas je napustio ovo ljet. Na to su školska dica skupa došla nutra i nazvistila da se danas u selu svečuje, a dide, majke, matere, oce, tete i ujce su potom objamili na pozornici i uz svirku harmonikaša Antala Meróteija odzvanjale su se zadnje jačke veselja s poru-

kom da se jerbinstvo i tradicija kot i hrvatska rič vjerno se čuva i nadalje u petroviskom teatru. A ovo moremo i moramo vjerovati, dokle ovako talentirani i odani ljudi si ofruju svoje vrime za zajednicu. Na kraju prvoga bloka slijedili su minute čestitke, gratulacije i dobrih željov ter darov. A svaka gostujuća i prijateljska grupa tako Dugava iz Pinkovca, kot i Pučka scena iz Hercegovca pak i Igrokazačko društvo Hrvatskoga Židana s kratkimi skeči je razveselila nazočne tako da je bilo još smiha i radosti na pozornici, a i u dvorani. U medjuvrimenu se petroviski igrokazači jur sastaju na probi štenja novoga kusića i za svečevanjem su veljek skočili u djelo, a mi pak nestrpljivo čekamo premijeru nove predstave uz najlipše želje srebrnoga sjaja.

Timea Horvat

Foto: Petar Horvat i Timea Horvat

Novo igrokazačko pokoljenje Petrovoga Sela

Budimpeštanski razgovori

Dana 21. studenoga Hrvatska samouprava grada Budimpešte, Hrvatska samouprava II. i XI. okruga odista su nudili šarolike sadržaje. U prijepodnevnim satima u Croaticinu galerijskom prostoru otvorena je izložba grafika Lajoša Brigovića i keramike umjetnice Erzsébet Kalocsa Eleky, a u prostorijama budimpeštanske Hrvatske škole program je nastavljen s okruglim stolom hrvatskih županijskih predsjednika, i susretom hrvatskih književnika te u večernjim satima gostovanje garskoga folklornog društva

Katarina Gubinski Takač, Stjepan Lukač, Stipan Đurić i Stjepan Blažetin

U školskoj knjižnici nazočnima se obratila predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh, koja je izvijestila da su mnogi predsjednici hrvatskih županijskih samouprava i hrvatski književnici u Mađarskoj javili da zbog inih obveza ili zdravstvenih razloga ne mogu se odazvati pozivu. Svrha je skupa, kako reče predsjednica Petreš Németh, razmotriti trenutno stanje Hrvata u Mađarskoj na obrazovnom, društveno-političkom i kulturnom polju, te zajednički naći moguća rješenja na pojedina pitanja. Predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije Marija Vargović u kratkim je crtama opisala djelatnost Samouprave kojoj je na čelu, te naglasila da i u toj županiji postoje poteškoće i na polju podmlatka i glede broja djece u pomurskim školama. Raspravu o školstvu otvorila je predsjednica Petreš Németh, koja smatra da treba promijeniti sustav financiranja narodnosnih ustanova jer, kako reče, i u osnovne i u srednje škole gdje je odgojno-obrazovni rad na hrvatskome jeziku, u sve većem broju upisuju se mađarska djeca. Broj rođenih iz godine u godinu sve je manji, no budući da smo mala zajednica, u nas je to mnogo osjetnije. Također je potaknula pitanje da treba pridobiti one mlade osobe koje su nekada završile hrvatsku srednju školu da se djelatno uključe bilo u društveno-politički bilo u prosvjetni ili kulturološki krvotok Hrvata u Mađarskoj. Potom se povela rasprava u kojoj su sudjelovali: predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac, ravnatelj Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin, ravnatelj Instituta za slavensku i baltičku filologiju Filozofskog fakulteta ELTE-a Stjepan Lukač i glavna urednica Medijskoga centra Croatica Branka Pavić Blažetin. Raspravljalo se o sufinanciranju djelatnosti narodnosne civilne sfere, da djelatnost samouprava bude na društ-

veno-političkom polju, da treba stipendirati mlade darovite Hrvate, da odnose unutar hrvatske zajednice treba riješiti ili kako je pojam kulture širokoga raspona, ali Hrvati u Mađarskoj veći naglasak daju hrvatskome folkloru. Pojedini su smatrali da na svaku već spomenutu temu treba ustrojiti poseban skup i u okvirima toga doći do pojedinih zaključaka ili prijedloga glede rješavanja tih pitanja.

Slijedio je susret hrvatskih književnika, koji je vodio dopredsjednik Hrvatske samouprave grada Budimpešte Stipan Đurić. O pisanju vlastitih tekstova govorili su književnik Stjepan Blažetin i spisateljica Katarina Gubinski Takač. Svoje je stihove čitao Stjepan Blažetin, o kojima je govorio književni povjesničar Stjepan Lukač. Katarina Gubinski Takač pročitala je na licu mjesta nastalu haiku pjesmu. Nazočni su zaključili da se primjerice i susreti književnika slabo priređuju, također i prikazi knjiga, ne govoreći o refleksijama na književni proizvod Hrvata u Mađarskoj.

U večernjim satima u školskome predvorju nastupila je garska Kulturno-umjetnička skupina. U sklopu večeri plesači mlade skupine i Bunjevačke izvorne plesne skupine uz glazbenu pratnju Tamburaškoga sastava „Bačka“ izveli su splet bunjevačkih i šokačkih plesova, koje je sastavila Mirjana Murinji, potom Valpovo, koreografiju Antuna Kričkovića, Kaštelanski ples što ga je koreografirao Tavankučanin Ivica Dulić, a večer je završena bunjevačkim svatovcem, također koreografijom Antuna Kričkovića. Kako nam predsjednik garske Hrvatske samouprave Martin Kubatov reče, garske su plesne skupine, izuzev u Podravini, u svim regijama gdje obitava hrvatski živalj već nastupile. Nakon njihova budimpeštanskoga gostovanja uslijedit će garski nastup budimpeštanske Hrvatske izvorne plesne skupine.

Druženje je nastavljeno u školskoj blagovaonici, te plesom do kasnovječernjih sati.

Kristina Goher

Pojednost iz nastupa garskih plesnih skupina

7. Koljnofski književni susreti s prvom štacijom u Petrovom Selu

Zahvaljujući dr. Franji Pajriću i profesoru Đuri Vidmaroviću, pred sedmimi ljeti je na tlu Gradišća stupila «živa» hrvatska literatura iz matične nam zemlje. Koliko vridi, koji je krug štiteljev i što su zapravo demoni, prednosti, dohotki i falinge današnje književnosti i na to nam probuju dati odgovore ova književna spravišća u Koljnofu, a od lani i u Petrovom Selu. Ali ne smimo zabiti da su ovi redovni sastanki svakako i snaga i poticaj za daljnje stvaranje svim nam diozimateljem i «umjetnikom» u sklapanju nove misli i riči. Sedma ekspedicija lipe književnosti dopeljana je početkom ovoga miseca u naš kraj, a koordinator putovanja je i oput bio Darko Pero Pernjak.

Zvana prozaista, ki je predstavio kratku priču o horoskopski znaki, u mjesnom Domu kulture u Petrovom Selu 4. novembra, u srijedu, štao nam je iz svojih djel i pjesnik, povjesničar, esejist, diplomat, političar, začetnik ovih književnih susretov Đuro Vidmarović ki ljetos slavi 40 ljet dolaska u Gradišće i pisanja o kulturnoj baštini svih Hrvatov u Ugarskoj. Novinarka Večernjega lista i pjesnikinja Božica Brkan prije nekoliko ljet je bila već u Koljnofu i, kako je sama rekla, ovdašnji boravak je bio jako šokantan i inspirativan, a od doživljajev se je narodila i knjiga Pevcov korak (kajkavski osebušek za EU), ka je posvećena malim jezikom koji nestaju. Nikša Krpetić, pjesnik i skladatelj iz Splita, prvi put je bio med nami, ali je uspio dočarati ugodjaj Mediterana s pjesmom «jugo bura, riba pura...» Dugoljetni naš prijatelj, pjesnik i znanstvenik dr. Igor Šipić povidaio nam je i o koljnofska znanstvena otkrića uz prekrasnu pjesmu, a legendarni Tomislav Marijan Bilosnić donesao nam je svoj «Vrt», novi plod vlašćega književnoga stvaralačtva. Božidar Glavina, redatelj i obožavatelj kazališnih kusićev (ki se je vratio u naše selo i na kazališno svečevanje u subotu), je istaknuo da ga je već lani jako fasciniralo, koliko truda naši ljudi ulažu u obdržanje

Nikša Krpetić, dr. Igor Šipić i Robert Mlinarec s učiteljima i učenicima u petrovskoj Dvojezičnoj školi

gradišćanskohrvatskoga jezika. Denis Perić ki se profesionalno bavi književnošću i po zvanju je književni znanstvenik, lani je recitirao svoju kajkavsku, a oput svoju štokavsku pjesmu. Mladi pjesnik iz Koprivnice Marko Gregur, dobitnik brojnih književnih nagradov, pjesnik, kompjuteraš, u najnovije vrime i kuhar Robert Mlinarec i splitski izdavač knjig Zoran Bošković jur su

rutinirani posjetitelji Gradišća, kako je rečeno «u potpunosti srići». Na petrovskom književnom večeru u prijateljskoj atmosferi je publika mogla čuti rijetke riči, a prik Andija Novosela, gradišćanskoga pjesnika iz Austrije, i dr. Roberta Hajszana, povjesničara i takaj pjesnika ter predsjednika Pansonskoga instituta, bila je zastupljena i naša literatura. U ime domaćina Hrvatske samouprave Petrovoga Sela, Ana Škrapić-Timar i Rajmund Filipović su se zahvalili gostom da su nas počastili i podilili im najnovija petroviska glazbena i pjesnička izdanja ter male dare. Drugi dan su Robert Mlinarec i Nikša Krpetić održali neobičnu školsku uru književnosti s gitarom i pjesmom su razveselili petroviske učenike, a preštane su štrofe i iz najnovijih djel ke su posvećene za dicu. U ostale dane književnici su posjetili Beč, otvorili izložbu Tomislava Marijana Bilosnića u Hrvatskom centru, gostovali u Dvojezičnoj sridnjoj školi u Velikom Borištofu, a i u Koljnofu, ali se je diskutiralo pri okruglom stolu na temu «Hrvatska poetika». Subotu dopodne je proradila još jednoč prevoditeljska djelaonica, a uvečer je predstavljena i monografija Jurice Čenara.

Na kušanju petroviskoga žganoga kod Janoša Nemeta

Martinjsko druženje u Martincima

U organizaciji martinačke Seoske i Hrvatske samouprave, uz potporu Zajednice podravske Hrvata i mjesne Rimokatoličke župe, u srijedu, 11. studenoga, bilo je proštenje („bučura“), tj. Martinje u Martincima. Tu priredbu Martinci već godinama,

Đurđa Sigečan i Jozo Solga pozdravili su gledateljstvo.

Tragovi običaja koji se vežu za svetoga Martina uglavnom se nalaze u selima koja nose njegovo ime. Sveti Martin bio je jedan od najdražih svetaca u srednjem vijeku, biskup grada Toursa, katolički je svetac, prvi koji nije bio mučenik. Sveti je

desu 397. godine. Svecem je proglašen 1611. godine. Njegov se kult razvio u srednjem vijeku, pa je neko vrijeme bio zaboravljen, ali danas taj blagdan redovito slave u navedenim naseljima. U crkvama na slikama je najčešće naslikan kao vojnik. Budući da je podravsko naselje Martinci ime dobilo po svetom Martinu, uvijek ga toga dana slave i tada je treće proštenje u selu. Program ovogodišnjega Martinja započeo je u prijepodnevnim satima u prepunoj mjesnoj crkvi svečanom misom koju je služio martinački župnik Ilija Čuzdi uz koncelebraciju brojnih župnika iz okolice. Nakon mise glavnu je ulogu imao šport, priređena je nogometna utakmica između potonjske i martinačke momčadi. Kulturni je dio p r o g r a m a počeo u večernjim satima. U Kulturnom centru „Josip Gujaš Džuretin“ okupilo se društvo. Priredbi su nazočili, između ostalih, Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Jozo Solga, voditelj HDS-ova Ureda i predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije, Gabor Győrvári, ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole,

Martinjsko druženje

Martinački župnik Ilija Čuzdi pokrstio je vino.

Martin po cijelome svijetu zaštitnik samostana i crkava. Bio je prvi nemučnik na koga je društvo gledalo kao sveca te ga počelo poštivati. Prema povijesnim izvorima sveti Martin sin je rimskog tribuna u Sambotelu. Rođen je 316., a umro u Can-

gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležje, te predsjednici hrvatskih samouprava u okolnim naseljima. Na početku večeri gledateljstvo je pozdravila predsjednica martinačke Hrvatske samouprave Đurđa Sigečan, a nakon nje i Jozo Solga je rekao svoje pozdravne riječi. Program je nastavljen krštenjem vina uz martinačkog župnika Iliju Čuzdija. Potom je počela večera, a potom druženje uz svirku i pjevanje. Na priredbi su sudjelovali i za odlično ozračje pobrinuli se: KUD

„Martince“ i ženski pjevački zbor „Korjeni“, lukoviški orkestar Drava“, starinski orkestar „Biseri Drave“, KUD „Drava“ i KUD „Podravina“. Ovogodišnje martinjsko druženje završeno je u kasnim večernjim satima.

Luca Gažić

Martinački ženski pjevački zbor „Korjeni“

Mala stranica

DOŠAŠĆE ILI ADVENT

U nedjelju, 29. studenoga, započinje došašće, priprava za Božić kroz četiri nedjelje. Sama riječ „advent“ dolazi iz latinske riječi „adventus“ koja znači dolazak, a označava razdoblje iščekivanja. S jedne strane očekuje se rođenje Isusa Krista, a s druge očekuje se njegov povratak kao spasitelja na sudnji dan.

Biskup Perpetuus iz Toursa 490. g. službeno je proglasio došašće pokorničkim vremenom u franačkoj crkvi naređujući post u tri dana svakoga tjedna od 11. studenoga, blagdan svetog Martina, do Božića. Ovo četrdesetodnevno vrijeme posta, slično korizmi, prvotno se nazivalo – četrdesetodnevni post svetog Martina. Vrijeme došašća rimske liturgije, koja se razvila stoljeće nakon one franačke crkve, nije bilo pokorničko, nego slavljeničko, vrijeme radosti i priprema za Božić. U 13. stoljeću postignut je dogovor koji je spojio post i pokornički značaj galskog običaja s misnim tekstovima i kraćim četverotjednim ciklusom rimske liturgije došašća. Danas je došašće vrijeme u crkvenoj godini kada se kršćani ozbiljnije pripremaju za Božić i Bogojavljenje.

Za spretne ruke

Izradite adventski kalendar za prijateljice, prijatelje

Ovaj prijedlog koji vam donosimo ne iziskuje posebnu umjetničku sposobnost, a i materijal, sasvim sigurno, već imate u vašim domovima. Jedino što morate dodatno nabaviti jesu čokoladice, bombončići, igračkice ili bilo koji drugi mali dar koji ćete sakriti u „pretince“ ovog kalendara.

Potreban materijal:

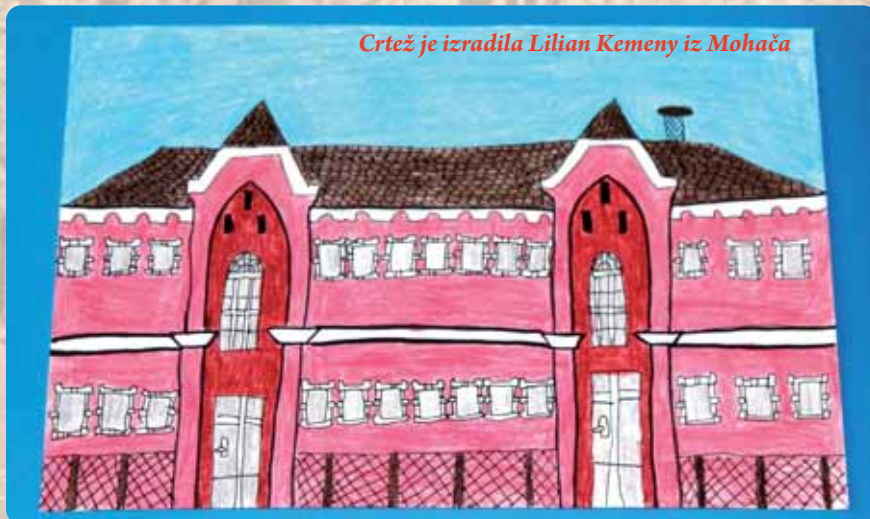
kartonski papir
valjak zahodskog papira
ljepilo (po mogućnosti vruće silikonsko iz pištolja)

Napravite podlogu od kartonskog papira u obliku kuće, i zalijepite valjke ljepilom. Napravite i krov za kućicu. Izrežite kružiće za datume (mogu biti i raznobojni) i prije negoli zalijepite, stavite u valjke neki poklončić.

Natječaj „I moji su roditelji pohađali našu školu“

Crtež je izradila Lilian Kemeny iz Mohača

Znate li

odakle potječe izradba adventskog vijenca? Zamisao o adventskom vijencu rodila se 1838. godine u Hamburgu (Njemačka), pošto je jedan evangelički dušobrižnik okupio siročad s ulice i udomio ih. Običaj paljenja svijeća na vijencu brzo se proširio po evangeličkim obiteljima u Njemačkoj, a zatim i na ostale europske i preoceanske zemlje. Krajem 19. stoljeća u običaj je ušlo paljenje samo četiri svijeće za četiri nedjelje došašća.

Sastanak hrvatskih, slovenskih i mađarskih pčelara u Kaniži

U organizaciji Mađarskoga državnog saveza pčelara, 6. studenoga upriličena je Međunarodna pčelarska konferencija pod nazivom Kaniški pčelarski dani. Na konferenciju, koju je otvorila Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, okupili su se pčelari iz triju zemalja, Hrvatske, Slovenije i Mađarske.

Organizatori konferencije

U Kaniži su prvi put organizirani Kaniški pčelarski dani, saznajemo od našeg Hrvata, pčelara, Keresturca Karla Kóvágóa, koji je bio jedan od organizatora međunarodne konferencije. Gospodin Kóvágó već dugi niz godina posrednik je, povezuje pčelara s jedne i druge strane rijeke Mure, naime reče nam da pčele nikada nisu podnosile granicu, preletjele su i danas prelijeću Muru radi prikladnog peluda, stoga utječu na prirodu, lako mogu prenijeti i zaraze iz jedne zemlje u drugu. Međunarodna konferencija upravo je bila posvećena bolestima pčela pod naslovom „Tihi ubojica pčelinjih zajednica“. Dr. László Mészáros, predsjednik Mađarskoga državnog saveza pčelara istaknuo je dobru prekograničnu suradnju pčelara, međutim ova je konferencija tu suradnju željela podići na višu razinu i želi je jačati u budućnosti. Na konferenciji je bio ustrojen sajam pčelarskih proizvoda i alata.

beta

Foto: Karko Kóvago

SEPETNIK – U organizaciji mjesne Hrvatske samouprave, Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ i Hrvatske samouprave Zalske županije, 28. studenoga u tome mjestu se priređuje Adventski susret hrvatskih zborova. Program počinje u 17 sati u Osnovnom obrazovnom središtu „Pál Királyi“, na koji organizatori srdačno očekuju sve znatiželjnike. Na koncertu će nastupiti zborovi iz Letinje, Fičehaza, Petribe, Kerestura, Pustare, Sepetnika, Mlinaraca, Serdahela, Sumartona i Kaniže te Tamburaški sastav „Stoboš“.

GORNJI KURŠANEC, KERESTUR – Na danu pogibije pjesnika i vojskovođe Nikole Zrinskog, 18. studenoga, u tome se mjestu svake godine obilježava spomen-priredba na kojoj iz godine u godinu sudjeluju i članovi keresturskih Zrinskih kadeta. Tako je bilo i ove godine na 351. obljetnici pogibije Nikole Zrinskog u Gornjem Kuršancu. Na obilježavanju su bili predstavnici Međimurske i Zalske županije.

Obnovljena dionica nasipa na Muri

Pomurska naselja koja se nalaze tik do rijeke Mure više puta su bila izložena opasnostima od poplave. Pošto je 1972. godine prošao golemi vodeni val (514 m), izgrađen je nasip duž rijeke. Lani je opet prošao izvanredan poplavni val na Muri (viši nego prije 42 godine), stoga je bilo neophodno popraviti i podići nasip. Zahvaljujući projektu „Razvoj dionice poplavnog područja na Muri“ (KEOP-2.1.1), kod Kerestura nasip je obnovljen, a svečana predaja novog ulaganja upriličena je 12. studenoga.

Svečana predaja obnovljenog nasipa

Krajnje vremenske prilike učestalije su zbog klimatskih promjena, stoga u zadnje vrijeme prijete veća opasnost i od poplava. Za rješavanje takvih problema, u našoj se zemlji brine Uprava za vode. Uprava za vode zapadnog Zadunavlja od 2008. do 2011. godine izradila je planove za zaštitu od poplava na Muri. Prema prvotnim planovima zaštita od poplava trebala je obuhvaćati cijelo poplavno područje, međutim zbog tehničkih razloga ostvarena je samo jedna dionica kod Kerestura (najugroženije područje). Na lijevoj obali Mure, kod keresturske uvale obnovljen je nasip u dužini od 4,4 km, te desna obala Kanižnice (Kanal Principal) u dužini od 5 km. Nasip je proširen za jedan metar, ugrađeno je kamenje, obnovljene su brane, postavljeni mjeraci, crpke, obnovljena je kuća nadzornika brane, odnosno središnjica za zaštitu u Letinji. Ukupna je vrijednost ulaganja bila 2,267 milijarde forinti, koji su iznos osigurali Kohezijski fond Europske unije i Vlada Mađarske. Na svečanoj predaji obnovljenog nasipa Lajoš Pavlic, načelnik sela Kerestura, zahvalio je svim ulagačima u nadi da će nasip štiti mještane od poplava. Robert Gaal, ravnatelj Uprave za vode zapadnog Zadunavlja, govorio je o važnosti zaštite od nepogoda, i da se to uradi u skladu s prirodom. Na svečanom programu nastupili su Zrinski kadeti i članovi Tamburaškog sastava „Kitica“.

beta

Foto: Anica Kovač

KANIŽA – Hrvatska samouprava Zalske županije u svome sjedištu u Rozgonyijevoj ulici, 27. studenoga, s početkom od 15 sati održat će svoju redovitu sjednicu, a od 16 sati javnu tribinu. Na dnevnom su redu sjednice izvješća o proteklom radu, odnosno o zadacima do kraja 2015. godine. Bit će ponovno pregledan sporazum o međusobnoj suradnji između Hrvatske samouprave Zalske županije i Samouprave Zalske županije.

Premijera crkvene predstave Porodjenje

Hrvatsko kazalište u Pečuhu poziva na premijeru crkvene predstave Rajmunda Kupareoa: POROĐENJE, u režiji Stipana Filakovića ml. Premijera će biti u crkvi sv. Elizabete (Pečuh, Ul. Dániela Berzsenyija 16, „kertvaroška“ crkva) u subotu, 5. prosinca 2015. g. u 19 sati. (Repriza: u nedjelju, 6. prosinca 2015. g. u 16 sati.) Igraju: ABINADAB: Goran Smoljanović; ABIGAJLA: Renata Balatinac; MARCIJAL: Dejan Fajfer; IZAK: Rafael Arčon; SARA: Eva Polgar; ESTERA: Anita Mandić; JOEL: Zoltan Gatai; AHAZ: Akoš Kolar. U predstavi sudjeluju: PJEVAČKI ZBOR AUGUSTA ŠENO: Ildiko Bošnjak Balaž, Bernadeta Berki, Marija Bošnjak, Janja Divjak, Kata Divjak, Andrea Grekša, Marta Grošić, Janja Guttenger, Kata Kalman, Anica Šakan. NA GAJDAMA: Richárd Patkós. NA ORGULJAMA: László Cseh. Scenograf, kostimograf: Péter Fenyő; asistent redatelja: Kata Filaković; muzički voditelj: Vjekoslav Filaković; majstor tona: Tamás Laurer; majstor svjetla: Béla Ilkaházi; garderobijerka: Katica Bunjevac; rekviziter: Jozo Kovačević.

Športski i prijateljski susret Dombovara i Vira

Športski i prijateljski susret zbratimljenih gradova Dombovara i Vira svake se godine priređuje dva puta, u proljeće u Viru, a najesen u Dombovaru. Ovogodišnji susret na mađarskoj strani priređen je 16. i 18. listopada.

Povezivanje gradova Dombovara i Vira započelo je prije osam godina na poticaj Hrvatske samouprave organiziranjem nogometne utakmice veteranskih momčadi dombovarskih odnosno virskih nogometaša. Od toga vremena svakog proljeća u Viru i svake jeseni u Dombovaru sastaju se momčadi kako bi se nadmetali za prijelazni pehar, koji uvijek ostaje kod pobjednika nogometnog turnira. Tijekom osam godina gradovi su potpisali sporazum o partnerstvu, a prije tri godine postali su zbratimljeni gradovi. U okviru suradnje predstavnici gradova redovito međusobno se posjećuju prigodom raznih priredaba, npr. Virskog ljeta, Dana grada Vira ili Dana grada Dombovara, Dana narodnosti ili na Narodnosno kolinje u Dombovaru. Od samih početaka pa sve do danas organizatori i pokretači povezivanja jesu vijećnici dombovarske Hrvatske samouprave. Zahvaljujući Hrvatskoj samoupravi, u gradu se njeguje spomen hrvatskog bana Franje Vlačića, rođenog Dombovarca, u njegovu čast zajedno s Gradom upravom podigli su spomen-ploču i spomenik. Svake godine u okviru svečanosti na tom se mjestu polažu vijenci, a na svečanost prisituju i gosti iz gradova Vira i Ogulina. Priredbu svake godine posjećuju i predsjednik Hrvatske državne samouprave i generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Na ovogodišnjemu Športskom i prijateljskom susretu pribivao je i Arpad Potari, državni tajnik nacionalne politike, koji je dao početni udarac za utakmicu. Među gostima bio je i Tamás Fehérvári, predsjednik grada Dombovara, a virsko je izaslanstvo predvodio Miroslav Glavan, predsjednik Općinskog vijeća grada Vira, odnosno Živko Vučetić, predsjednik NK Mornar. Cijeli je tjedan bio vrlo kišovit, ali upravo u subotu, kada se odigravala utakmica, nije bilo kiše, čak je i sunce zasjalo. Utakmica koja je odigrana na igralištu NK grada Dombovara bila je burna, ovaj put je dombovarska momčad bila jača, što se vidjelo već u prvom poluvremenu, s rezultatom 2 : 0, a krajnji je rezultat utakmice bio 5 : 1 u korist Dombovaraca. Nakon utakmice uslijedilo je druženje uz izvrsnu večeru u restoranu Dombóvár-Gunarasi Camping. Goste je pozdravio Gabor Varga-Štadler, predsjednik dombovarske Hrvatske samouprave, a nakon toga je dogradonačelnik Péter Tigelman govorio o dosadašnjoj suradnji dvaju gradova i o daljnjim mogućnostima proširivanja suradnje. Predstavnik grada Vira Miroslav Glavan također je pozdravio domaćine priredbe i zahvalio na pozivu i gostoprimstvu. Dodao je da grad Vir s Dombovarem ima najdjelatniju prijateljsku suradnju koja se gradila od prijateljskih, športskih susreta do službene suradnje i potpisivanja sporazuma. Zahvalio je Hrvatskoj samoupravi na aktivnom djelovanju u povezivanju i obećao svoje zalaganje u daljnjem razvoju suradnje. Nakon večere za veselicu i zabavu pobrinuli su se Treff duó i zadarski Trio Nandino.

KEČKEMET – Tamošnja Hrvatska samouprava 28. studenoga, s početkom u 18 sati priređuje Hrvatsku večer na kojoj će nastupiti Hrvatska izvorna skupina iz Budimpešte. Nakon program i zajedničke večere svira Orkestar «Prekovac». Priredba će se upriličiti u gostionici Reformatskog kolegija (Trg Piarista 3). Prijava gostiju na telefonu 06-20/41 88 333.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava XII. okruga u srijedu, 2. prosinca u 17 sati, u vijećnici spomenute Samouprave (XII. okrug, Böszörményi út 23 – 25) održava svoju javnu tribinu. Nakon službenih izvješća sudionike očekuju na domjenak i druženje.

DUŠNOK – Drugi put zaredom, 12. prosinca u mjesnom domu kulture, s početkom u 19 sati priređuje se Tamburaški festival na kojem će sudjelovati vrsni sastavi: Orkestar Józsefa Kovácsa Versendija (Mošač), TS «Danubia» (Dušnok – Pečuh), TS „Šetnja” (Hrvatski Židan), TS „Danubia” (Santovo), TS «Pántlika” (Bata), Orkestar „Babra” (Budimpešta) te Orkestar «Vujičić», dobitnik Kossuthove nagrade 2014. godine. Nakon koncerta slijedi plesničica uza sastav „Zabavna industrija”. Ulaz je na priredbu slobodan.

PRISIKA – U organizaciji Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, prisičke Hrvatske i Seoske samouprave, Društva i zbora Zviranjak te Župe svetoga Egidiusa, u SUBOTU, 28. STUDENOGA/NOVEMBRA, u prisičkoj crkvi sv. Egidiusa, nakon svete mise na hrvatskom jeziku, u 14.15 održava se ADVENTSKI KONCERT KUD-a SINAC iz ZAGREBA i SINCA, mješovitoga zbora crkve sv. EGIDIUSA, i mješovitoga zbora ZVIRANJAK. Misno slavlje će predvoditi dr. ANTE KOLIĆ i ISTVÁN NÉMETH, a muzički će je oblikovati ZBOR I TAMBURAŠKI SASTAV SINAC. Za vrijeme mise će biti blagoslov adventskih vijenaca koje su undanska i prisička djeca te učenici šopronhorpačke osnovne škole napravili. Svakoga srdačno zovemo i čekamo na paljenje prve adventske svijeće u PRISIKU.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava Novoga Budima priređuje predstavljanje knjige „Budimpešta – Zagreb s povratnom kartom“ književnika Csabe Kiss Gy., u subotu, 28. studenoga, s početkom u 14 sati u HOŠIG-ovoj klupskoj prostoriji. U novobudimskome galerijskom prostoru B32 (XI. okrug, Bartókova 32) u 17.15 nastupa Hrvatski folklorni ansambl „Luč“. Sutradan, u nedjelju, u budimskoj crkvi Rane sv. Franje u 17 sati misu na hrvatskom jeziku služi trogirski župnik vlč. Stipan Bodrožić, misu pjeva crkveni pjevački zbor trogirске Župe Gospe od Anđela.

BUDIMPEŠTA – Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti poziva Vas na koncert Zagrebačkog ansambla flauta, u nedjelju, 6. prosinca, u crkvi Rane sv. Franje u 18 sati nakon mise na hrvatskome jeziku. Program koncerta: 1. Johann Sebastian Bach (1685. – 1750.): 2. Brandenburški koncert u F-duru, BWV 1047 (arr. R. Buersens) III. Allegro, 2. Vanja Lisjak (1971.): O la, o che bon eccho, varijacija za 2 kvarteta flauta na Lassusovu temu, 3. Antonio Vivaldi (1678. – 1741.): Concerto III »Il gardelino«, RV 428 for five Flutes (arr. Peter Stöhr) I. Allegro, II. Solo cantabile, III. Allegro; 4. Maurice Ravel (1875. – 1937.): Pavana za kvartet flauta (arr. E. Norby); 5. Petar Iljič Čajkovski (1840. – 1893.): Najljepši brojevi iz suite „Orašar“ (arr. Martha Rearick, Michael Axtell, Marino Perović) Marš, Ples mirlitona, Kineski ples, Ples šećerne vile, Arapski ples, Valcer cvijeća i Uvertira.

STARI GRAD – Hrvatska samouprava dotičnoga grada Vas srdačno poziva 5. decembra, u subotu, početo od 15.30 uri, u mošonski zajednički dom «Risljin» na adventski svetačni sastanak. U programu nastupaju kemljanska dica iz Čuvarnice «Sunšaće», jačkarni zbor Mali Dunaj, Bizonjski tamburaši, KUD Konoplje, ŽVS «Biseri» iz Unde, klapa «Staro vino» iz Austrije, tamburaški sastav «Trzalica» i hrvatski pjevački zbor iz Staroga Grada.

HRVATSKI ŽIDAN – Seoska samouprava spomenutoga naselja srdačno Vas poziva na svečevanje predaje trih obnovljenih javnih zgradov 28. novembra, u subotu, od 14 uri začeto, u mjesni dom kulture. Seoska samouprava pred nekoliko misec je dostala pineznu potporu na EU-naticanju pod naslovom «KEOP 5.7.0 -2015. Obnova zgradov u vlasničtvu Samouprave Hrvatskoga Židana u duhu šparanja energije», tako da polipšani i izolirani objekti: čuvarnica, starački dom i dom kulture, ove subote će prikdati i službeno na društveno hasnovanje parlamentarni zastupnik Péter Ágh.

SAMBOTEL – Kako nas je obavistio Franjo Jurašić, predsjednik Društva sambotelskih Hrvatov, ove subote će se prirediti po sedmi put spravišće hrvatskih penzionistov u dotičnom gradu. Oko 80 Hrvatov čekaju organizatori u Kisfaludyjevoj ulici 1, 28. novembra, u 15 uri, na druženje i veselje. Prilikom programa nastupaju dica hrvatske grupe Čuvarnice «Čarobni dvorac», jačkarni Zbor «Djurdjice» i sambotelški tamburaši.

PETROVO SELO – Ženski zbor Ljubičica Vas srdačno poziva na adventski koncert koji će se začeti 29. novembra, u nedilju otpodne u 14.45 uri u petrovskom kulturnom domu. Nastupaju: Ženska vokalna skupina «Biseri» iz Unde, pedagoški mišoviti zbor iz Sambotela, Ženski zbor «Ljubičica» i Tamburaški sastav «Koprive».

HRVATSKA VEČER
HORVÁT EST
HRVATSKI ŽIDAN
HORVÁTZSIDÁNY
 KULTURNI DOM
 MŰVELŐDÉSI HÁZ
28.11.2015. - 18:00

NASTUPAJU:

- MALI IZ ČUARNICE
- ŠKOLARI
- MLADI TANCOŠI
- IGROKAZAČKO DRUŠTVO
- ŽIDANCI - TAMBURAŠI
- ŽIDANSKI BEČARI
- JAČKARICE STARAČKOGA DOMA
- PJEVAČKI ZBOR PERUŠKA MARIJA
- PLESNA GRUPA ČAKAVCI

Svakoga srdačno čekamo!

21:00 – BAL:

ČEKAMO BOŽIĆ

Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“ srdačno vas poziva na adventske programe:

27. studenoga 2015., u 17.30 sati PUSTARA (IKSZT)

Božićni običaji pomurskih Hrvata, izradba tradicionalnih božićnih ukrasa

28. studenoga 2015., u 17 sati SEPETNIK

(Obrazovni centar Pál Királyi)
 Adventski susret zborova
 (nastupaju zborovi iz svih hrvatskih naselja)

6. prosinca 2015. hodočašće u ZAGREB

Sudjelovanje na misnom slavlju u zagrebačkoj katedrali

12. prosinca u 19 sati KANIŽA

crkva Srce Isusovo
 Adventski koncert.